

Vitenskapskomiteen for mat og miljø
Postboks 222 Skøyen

0213 Oslo

Your ref: 2022/65002
Our ref:
Date:
Org.no: 985 399 077

Norwegian Food Safety Authority

OPPDRAK OM Å VURDERE KOMBINASJONSEFFEKTER AV PLANTEVERNIMIDDELRESTER

Tittel på oppdrag

Mattilsynet viser til samhandlingsavtale med Vitenskapskomiteen for mat og miljø (VKM), og ber med dette VKM om å gjennomføre et oppdrag for oss som gjelder risikovurdering av kombinasjonseffekter for noen analysesvar fra Mattilsynets overvåkings- og kontrollprogram 2021. Mattilsynet ber om en vurdering av kombinasjonseffekter for noen enkeltprøver der det ble påvist mange forskjellige plantevernmidler i samme prøve.

Bakgrunn for saken

Mange forbrukere er bekymret for at de får i seg mange forskjellige plantevernmidler fra mat, og at en blanding av disse kan være helsefarlige selv om det ikke er forbundet med helsefare for hvert enkelt stoff. EU (EFSA) har i lang tid arbeidet med å utvikle verktøy for å kunne vurdere denne faren, i første omgang med fokus på effekter på nervesystemet og skjoldbruskkjertelen. Metoden har nå vært testet ut i to pilotprosjekter. EFSA utarbeider nå en omfattende implementeringsplan i samarbeid med EU-kommisjonen. Norge vil følge denne når den er på plass.

For å se om det kan være en mulig helsefare knyttet til inntaket av et produkt hvor det er påvist flere plantevernmidler, kan man i første omgang summere hvert enkelt funn av rester av plantevernmidler, velge den laveste ADIen og laveste ARfD for de respektive plantevernmidlene og se hvordan inntaket blir i forhold til prosenten av ADI og ARfD. Hvis en av disse eller begge blir over 100 %, kan vi ikke utelukke at det kan oppstå helsefare forbundet med å spise matvaren. Denne metoden er her kalt «verste scenario» - metoden. Metoden kan imidlertid lett overestimere helsefaren. Ved beregninger hvor ADIen eller ARfD overskrides ved bruk av «verste scenario» - metoden, vil man måtte gå spesifikt inn på de ulike plantevernmidlene som er påvist. Man identifiserer plantevernmidler med lik struktur, og som man mener har en felles mekanisme for giftighet (US EPA (2002), EFSA Journal (2008), EFSA Journal (2009), US EPA nettsider). Strukturgrupper er; organofosfater, karbamater, triazolier, neonikotider og pyretroider. Plantevernmidler med lik struktur, blir summert og laveste ADI og ARfD innen gruppen blir brukt.

www.mattilsynet.no

Norwegian Food Safety Authority
Seksjon virksomhetsstyring

Official in charge: Kari Bryhni
Phone: +4722400000
E-mail: postmottak@mattilsynet.no
(Remember recipients name)

Postal address:
Felles postmottak, P.O. Box 383
N - 2381 Brumunddal
Telefax: +47 23 21 68 01

Oppdrag/mandat

Mattilsynet har i forbindelse med sammenstilling og vurdering av resultater fra overvåkings- og kontrollprogram for plantevernmiddelrester i næringsmidler for 2021 behov for hjelp til å risikovurdere 10 prøver, tabell 1.

Tabell 1: Oversikt over prøver Mattilsynet ber VKM om å risikovurdere.

ReferanseMT	Produkt	Opprinnelsesland	Antall funn
NO-MT-003064	Rosiner	Tyrkia	11
NO-MT-002605	Rosiner	Tyrkia	12
NO-MT-002114	Rosiner	USA	14*
NO-MT-002493	Pærer	Tyrkia	10
NO-MT-001927	Spisedruer	Spania	11
NO-MT-005830	Spisedruer	Tyrkia	11*
NO-MT-001405	Jordbær	Norge	9
NO-MT-001333	Jordbær	Norge	7
NO-MT-001334	Jordbær	Norge	7
NO-MT-002136	Jordbær	Norge	7

**funnet av ulike stoffer som inngår i restdefinisjon for forvaltningsmessig oppfølging telles som et funn (samme MRL) spirotramat (sum), amitraz(sum), fosetyl-AI (sum) og flonikamid (sum) jf. restdefinisjon i EU forordning 396/2005.*

Mattilsynet ber om at VKM vurderer kombinasjonseffekter flere funn i samme prøve der alle funn er under grenseverdi (MRL). Dette gjelder 6 analysesvar av importerte produkter med 10 eller flere ulike plantevernmiddelrester i samme prøve (rosiner, pærer og spisedruer) og 4 prøver av norske jordbær.

Det ble i 2021 påvist flere ulike plantevernmidler i samme prøver for norske jordbær enn for importerte jordbær. Mattilsynet ønsker at VKM vurderer kombinasjonseffekter for de fire prøvene av norske jordbær som inneholdt rester av flest ulike plantevernmidler. Viser til oversikt i tabell 1 og excelfil med selve analyseresultatene.

Vi ønsker å få med vurderingene i Mattilsynets årsrapporten for plantevernmiddelrester i næringsmidler 2021 og i tillegg å kunne ha en vurdering/uttalelse å vise til ved spørsmål fra media eller forbrukere knyttet til prøver med mange funn i samme prøve i 2021.

Se også vedlagt excelfil med analyseresultater for prøver der påvist flere funn under MRL i samme prøve. Alle prøvene er tatt som rutineprøver i OK programmet for plantevernmiddelrester i næringsmidler i 2021.

Flere funn under
MRL

Se vedlagt fil med europeiske (EU) inntaksdata som er tatt ut av PRIMO modellen rev. 3.1:

EU inntaksdata
PRIMo_rev3.1

TERMS of reference (norsk):

1. Risikovurderer helsefare for forbrukere med begrunnelse funn av flere plantevernmidler i samme prøve der alle funn er under grenseverdi (MRL). Bruk av relevante europeiske inntaksdata og norske inntaksdata der det er tilgjengelig.
2. Mattilsynet ønsker at VKM lager en tekst på norsk som kan brukes i Mattilsynets årsrapport for rester av plantevernmidler i næringsmidler som oppsummerer resultatene. Vi ønsker også å kunne bruke vurderingen ved eventuelle henvendelser fra media eller forbruker.

Lenke til tidligere årsrapporter publisert på mattilsynet.no:

[Rester av plantevernmidler i mat | Mattilsynet](#)

Data, rapporter, regelverk mm.

Det finnes grenseverdier for vegetabiliske næringsmidler og animalske produkter fra landdyr i Plantevernmiddelrestforskriften som implementerer EUs Plantevernmiddelrestforordning (396/2005). Norge har dermed felles grenseverdier med EU for plantevernmiddelrester i næringsmidler og fôr. Grenseverdier som er hentet fra EU databasen er med i oversikten over analysesvar fra NIBIO. For bearbejdede produkter som for eksempel rosiner brukes MRL for spisedruer og en prosesseringsfaktor for å vurdere om et funn i ferdigproduktet (rosiner) oppfyller regelverkskrav.

Forordning (EF) nr. 396/2005 om grenseverdier for restmengder for plantevernmidler i eller på næringsmidler og fôr av vegetabilisk og animalsk opprinnelse. Konsolidert tekst tilgjengelig på

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32005R0396&qid=1647939820242>

FOR-2009-08-18-1117. Forskrift om rester av plantevernmidler i næringsmidler og fôrvarer (2009). <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2009-08-18-1117>

EU Pesticides database:

https://ec.europa.eu/food/plants/pesticides/eu-pesticides-database_en

EU technical guidance document: Information note on Article 20 of Regulation (EC) No 396/2005 as regards processing factors, processed and composite food and feed - SANTE/ 10704/2021

[pesticides_mrl_guidelines_proc_imp_sante-2021-10704.pdf \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/food/plants/pesticides/eu-pesticides-database_en/pesticides_mrl_guidelines_proc_imp_sante-2021-10704.pdf)

EFSA Journal 2008; 7(4), 1-84. Opinion of the Scientific Panel on Plant Protection products and their Residues to evaluate the suitability of existing methodologies and, if appropriate, the identification of new approaches to assess cumulative and synergistic risks from pesticides to human health with a view to set MRLs for those pesticides in the frame of Regulation (EC) 396/2005. <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/705> EFSA Journal 2009; 7(9):1167;

Scientific Opinion on Risk Assessment for a Selected Group of Pesticides from the Triazole Group to Test Possible Methodologies to Assess Cumulative Effects from Exposure through Food from these Pesticides on Human Health <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2009.1167> EFSA Journal 2013; 11(7):3293.

Scientific Opinion on the identification of pesticides to be included in cumulative assessment groups on the basis of their toxicological profile;

<http://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/consultation/130717.pdf>

Regulation (EU) no 2017/625. Official controls and other official activities performed to ensure the application of food and feed law, rules on animal health and welfare, plant health and plant protection products, amending Regulations (EC) No 999/2001, (EC) No 396/2005, (EC) No 1069/2009, (EC) No 1107/2009, (EU) No 1151/2012, (EU) No 652/2014, (EU) 2016/429 and (EU) 2016/2031 of the European Parliament and of the Council, Council Regulations (EC) No 1/2005 and (EC) No 1099/2009 and Council Directives 98/58/EC, 1999/74/EC, 2007/43/EC, 2008/119/EC and 2008/120/EC, and repealing Regulations (EC) No 854/2004 and (EC) No 882/2004 of the European Parliament and of the Council, Council Directives 89/608/EEC, 89/662/EEC, 90/425/EEC, 91/496/EEC, 96/23/EC, 96/93/EC and 97/78/EC and Council Decision 92/438/EEC (Official Controls Regulation). Tilgjengelig på:

https://eurlex.europa.eu/search.html?DTA=2017&SUBDOM_INIT=ALL_ALL&DB_TYPE_OF_ACT=regulation&DTS_SUBDOM=ALL_ALL&typeOfActStatus=REGULATION&DTS_DOM=ALL&type=advanced&excConsLeg=true&qid=1623050961350&DTN=0625

Regulation (EU) no. 2020/585. Coordinated multiannual control programme of the Union for 2021, 2022 and 2023 to ensure compliance with maximum residue levels of pesticides and to assess the consumer exposure to pesticide residues in and on food of plant and animal origin. Tilgjengelig på <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?qid=1591694136688&uri=CELEX:32020R0585>

Pesticide Residue Intake Model (PRIMo rev. 3.1):

<http://www.efsa.europa.eu/en/applications/pesticides/tools>

Liste over overskridelser av plantevernmiddelrester i næringsmidler (offisielle prøver): [MATTILSYNET \(The Norwegian Food Safety Authorities\)](#)

Betingelser

Tidsramme

Bestillingen gjelder vurdering av kombinasjonseffekter for noen analyseresultater fra kontroll av plantevernmiddelrester i næringsmidler for 2021 der det ikke er gjort noen vurderinger av Mattilsynet for disse analyseresultatene fordi alle funn i de aktuelle prøvene er under MRL. Vi ønsker å bruke resultatene i årsrapporten som skal publiseres i juni 2022. Mattilsynet trenger derfor vurderingene raskt og aller senest innen 16. juni 2022.

Språk

Mattilsynet skal bruke dette i vår årsrapport som er på norsk med unntak av kort sammendrag på engelsk. Mattilsynet ønsker at denne risikovurderingen utføres på norsk og eventuelt med et kort sammendrag på engelsk.

Kontaktpersoner i Mattilsynet

Ingunn H. Gudmundsdottir Monsås

Underskrift

Elektronisk godkjenning